

SZENT- ÍRÁSI IDÉZET 1.	NÉVELŐ			KELET FUVAR- JÁRMŰ SOFŐRJE	... INFŰ; SÁRGA VIRÁGÚ NÖVÉNY	
	KIFEJ- LETLEN	ZOLTÁN, BECÉZVE	ERRE A HELYRE		KERES HAS	VONATKO- ZÓ NÉVMÁS
KERTÉSZ EGYIK ESZKÖZE						
LITERA- TÚRA						
KOTYVA- LÉK						
KILO- RÓVIDEN						
			ISZKOL			
			OLASZ KIKÖTŐ- VÁROS			
KATUSKA ZLOTY, RÓVIDEN IMAVÉG!			STALLONE FILMJE			
			TÖNKRE- MEGY			
					SZEMMEL ÉRZÉKEL	SZENT- ÍRÁSI IDÉZET 2.
ADLER ...; SZOPRÁN ÉNEKES					FÖNTRŐL BETONO- ZÁST ELŐ- KÉSZÍT	
IDEGEN ELŐTÁG: SZÉL-						
GRAMM, RÓVIDEN		CSPÓT KACÉRÁN MOZGAT FOHÁSZ				
SVÁJCI KANTON- KÖZPONT DÉL, RÖV.				S A TÖBBI, RÓVIDEN A -KE PÁRJA		
					AZ URÁN VEGYJELE	
					ALADÁR, BECÉZVE	
AGANCOS HÍMVAD			FORMA, IDOM			
GABON NOB-JELE			DARAB, RÓVIDEN			
		AJÁN- DÉKOZ OSZTRÁK AUTÓJEL		KIS ULRIK		
				HÍD KÖZEPE!		
SORVÉG! A FELÜ- LETÉRE	B					

Rejtvényünk megfejtéseként egy szentírási idézetet kérünk beküldeni március 31-ig. A március 1-i keresztrejtvény megfejtése: „A bűn természetünkbe olvadt salak”. A Harmat Kiadó (www.harmat.hu) jutalomkönyvét nyerte: dr. Bereczky Tiborné – Szeged, Sóki Józsefné – Apátfalva, Szabó Mihály Ferenc – Budapest.

A llok a hegyen, az eke mellett.

A földnek a mélységekből felsugárzó nedves, fekete fénye van, mint a most ébredt leányszemeknek, melyek az élet nyugtalanságáról beszélnek. A reggeli világságosság derengésében a fölöttém álló fa vékony, rügyező ágai felbomlott hajként hullanak alá, és finom köd permetezi a mezők ártatlan meztelenségét. Ott fénylik az én homlokomon is, és az ökrök fehér hátán is ezüst harmatként. Az ég tornácai még nem látszanak, de már a fecske a felhők alatt játszik. A föld testének különös, hideg illata felszáll, és remegése látszik a völgyek friss tavainak tükörén. A kopasz csúcsban végződő Tepej hegye ájtatos franciskánus baráthoz hasonlít, ki most végzi matutinumát, és rozsdás cserefa ruhája van. Véres erű sziklák fekszenek a legelőkön, és tövükben a friss fű fázik. Az élet meg olyan, mint a most feltámadott ember, kinek még remegnek a lábait.

A barázdába vetem az ekét.

– No, Rendes! Szilaj!

Az állatok izmai megfeszülnek, az erő hatalmas árama megindul. Az ekevas beleszalad a földbe, a zsíros, fénylő hant megfordul.

Szántok. A nagy kenyérből, mely földnek nevezetik, egy karajt szelek le magunknak.

Egész testemmel ráfekszem az eke szarvára, hogy a hant magasra tornyosuljon. Védőfalat alkotok magamnak, hogy a vadzizek be ne törjenek. Homlokom sötétén megtűrődik, mert látom a veszedelmeket, melyek földcsékém szélén kuporognak, leselkednek. Az első indulással ellenül védekezem. Az ökrök is leszegik fejüket, és a járom csikorog a nyakukon. Ők is tudják, hogy ez még nem barázda, hanem lövészárok. Mikor a végére érünk, a borzongás átfut a bőrükön, de én már mosolygok:

– Sikertül!

Lassan megfordulunk... De kié legyen az első barázda, a kenyér első fekete bölcsője? Csak gondolatlanul és lélekkel szabad hozzányúlni a földhöz, vassal felválni arcát, üzenetet írni rá az Istenhez, hogy áldást hozzon. Az ökrök is visszafordítják fejüket, mintha kérdeznék, hogy kinek szántam az első barázdákat. Csak amikor

megmondom, hogy a gyermekeké lesz, akkor nyugszanak meg, és teljes igyekezettel belefekszenek a munkába, hogy egyenes, szép termő, „vétek” nélkül legyen.

És így omlik egyik hant a másikra.

A reggel már teljes. Az állatok is kedvre kaptak. Zöld füvek tengeréről álmodoznak, mikor a napsugár is zöld, mint az Aldebaran sugara. Ezek a mezők még ugyanolyanok, mint a korinthusi bronz, de ők már érzik a csodát, mely a mélyben számukra készül, és az ördög csupasz hátán is virág termik majd. Nagy, nehéz szemeket a földre vetik munka közben, és erre gondolkodnak. Nyugodtak, mozdíthatatlanok és hatalmasok, mint két Michelangelo-szobor. A gyermekeim kenyerét húzzák ki a jövődből, olyan fölényesen és egyszerűen, mintha nagylelkű játékok játszanának az élettel.

NYÍRÓ JÓZSEF

Az eke elindul

Szóról szóra

d-moll toccata és fúga

Szóval nehéz lenne elmondani, miről szól egy zenemű. A *d-moll toccata és fúga* esetében már a mű címének első betűje is okoz némi nehézséget. Egyáltalán nem közismert, hogy helyesírásunk szigorú szabályai között makacsul őrzi kivételezettségét a két fő diatonikus hangnem. A moll hangsor betűjelzése mindig kisbetű, még címként vagy mondatkezdő helyzetben sem lehet nagybetű. Viszont a dúr betűjele a mondat közepén is nagybetű. Magyarozatként következhetne mollban a kisterc, dúrban a nagyterc, és még sokáig szaporíthatnánk a szakszavakat, de ettől még mindig nem hallanánk a muzsikát.

A *d-moll toccata és fúga* (BWV 565) Johann Sebastian Bach egyik legnépszerűbb, legismertebb szerzeménye. Bár a darab kapcsán olyan találgatások is fennmaradtak, hogy nem is az ő műve, hanem egy tanítványé vagy a család közeli ismerőseé. Mindezek ellenére az utókor Bachnak tulajdonítja a zeneművet. Abban nagyjából megegyeznek a kutatók, hogy több mint 300 éve, az 1700-as évek elején született, nyomtatásban pedig csak 1833-ban jelent meg először ez az orgonára írt remekmű. Itt jegyezzük meg: van olyan feltételezés, hogy a kompozíció eredetileg hegedűdarab lehetett. Ki tudja?! Az biztos, hogy több átírat készült – különböző szólóhangszerekre, de nagyzenekarra is. A népszerűségét és nagyszerűségét mi sem bizonyítja jobban, hogy filmzeneként is megjelent.

A *d-moll toccata és fúga* története pontosan igazolja Csáth Géza véleményét Bachról. A zeneesztétaként is kiváló író és orvos szerint ő volt az igazi muzsikós. „A legnagyobb muzsikós az összes zeneszerzők között. Egyedülálló, csodálatos jelenség a zeneirodalomban. Demokrata-géniusz ő, aki mindenkinek tele marokkal kínálja a kincseit s ezek a kincsek olyanok, – hiszen épen ezen fordult meg a művészek demokrata volta – amelyek mindenki számára mindenkor kincsek maradnak”.

A 335 éve, 1685. március 21-én Eisenachban született Johann Sebastian Bach zsenialitásáról, műveinek kortalanságáról is szólnak a zenéje nyomán napjainkban is megszülető újabb költemények. A József Attila-díjas Szabó T. Anna *Bach d-moll kettősversenyének hallgatása közben* című versében például megjelenik a rend, a természet rendje. „Sodródó felhők rendje, lomboké, / hajló füveké szélben, fergeteg / szirmok hullása, kavargása, nádak / sziszegése, zöld bambuszok / surlása-suttogása, sárga por / körforgása az úton, zivatar / robbanásának rendje...” és tovább, tovább az ég felé. Petőcz András, a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével is kitüntetett József Attila-díjas író, költő a *Bach hallgatása közben* (*d-moll toccata és fúga*) című versét így kezdi: „Először azt hittem, hogy maga az Úr, / az Isten szólít, először azt hittem...” Ezt követően a költő leírja, miként hatott rá a zene és végül arra jut: „Ma már tudom, a nagyolás bűnébe estem, / amikor azt hittem, megszólít az Úr az orgona-hangban. // Éppen fordítva: az ember szólítja a zenével az Urat, / és ahogy szólítja – az Úr majd utat mutat.”

Erről is szólt volna – az idén hatodik alkalommal meghirdetett – Bach Mindenkinék Fesztivál.

Filip Gabriella

Csak én töprengök kisllelkűen mögöttük, és számolom a felszántott sorokat... „Egy... kettő... öt...” Vajon elég lesz-e a kisfiának? Nem fog-e idegenben éhezni? Vonjunk még egy barátját neki!... De várjunk, hiszen még két gyermekem van, nekik marad-e? Aztán az asszonyok... Magammal nem is törődöm. Hajrá, Rendes, Szilaj.

A föld forrong az ekevas előtt. Egy-két madárka is odalebben. Ők is barátját kérnek tőlem, legalább akkora helyet, amekkorát kis testük árnyéka eltakar.

– Majd a végén osztozunk – bizatom őket mosolyogva.

Ők is ismerik a föld szent tüzét, melyre magot hintünk, és amely soha meg nem csalja gyermekeit. Mikor markomból kisuhan az áldás, aggódva lesik, hova hull. Úgy tűnnek el a rögök között, mint arany szemek, melyeket visszavetettek a földbe, és néma imáddal tapadnak hozzá. Az élet örök varázslata akarja így.

A nap szelíden követi az eke útját, és az izgalom elárad mindenem, amire rátekin. Az én szívemen is. Érzem édességét, és dal nyugtalankodik ajkamon.

...Milyen jó megfelekedni mindenről és mindenkiről, beszédelni a föld forgásába, a munka lázában a teremtő erő büszke öntudatával elnézni a világ fölött, és az első ember boldogságát érezni. Az első emberét, kinek mindene volt, mert semmije sem volt, és még nem érintette meg homlokát a gondolat.

– Híjj, Rendes, Szilaj!

A barázdák összefutnak káprázó szemeim előtt, s a két ökr is csak két fehér foltnak látszik.

– Szántunk, Szilaj, Rendes!

Mégse kezdjünk új barázdát. Ki tudja, nem nyitunk-e utat új veszedelmeknek, fekete bajoknak, nem a halál fészket bolygatjuk-e meg vele? Haladjunk csak ezen, mert csak ebben érzem az áldást, mely súlyos életünkre kiárad. Hátra se nézzetek, csak menjetek előre. Előre!...

Én tovább szántok, és addig nem hagyom abba, míg meg nem húztam az élet, az áldás, a béke halhatatlan vonalát, az újvilág országútját.

Akkor, de csak akkor kiveheti a könyörtelen Isten halott kezemből az eke szarvát.

Michelangelo kupolája

A Vatikánban – tudjuk – nem csak a pápa lakik, de az is közismert, hogy a kis városállamnak igen kevés az állandó lakosa. Pontosan 572 vatikáni állampolgársággal is rendelkező személy. Sok tekintetben egyezmények fűzik az illetékes olasz hatóságokhoz.

Ezért amikor a vatikáni orvosi rendelőben március 5-én felfedezték az első koronavírussal fertőzött beteget, akkor az olasz rendszabályok léptek életbe, átmenetileg bezárták a vatikáni orvosi rendelőket, fertőtlenítették a kapcsolatos helyiségeket.

A turisták száma is rendkívüli módon csökkent. Mostanában a Szent Péter bazilikába belépni szándékozók mintegy 300 méteres sora megszokott volt a téren és a biztonsági ellenőrzés miatt két órát kellett várakozniuk. Most annyira csökkent a turisták és zarándokok száma, hogy 5-10 percnél nem kell tovább várakozni. Egy héten belül 800 csoport mondta le érkezését.

A vatikáni múzeumok látogatottsága is nagyon csökkent. A katakombák zárva vannak. Március 10-től az egész ország karantén alá került. Az első egyházi rendelkezések szerint a szenteltvíztartókat ki kellett üríteni, a főpásztorok elrendelték, hogy a hívek egymástól egy méter távolságra iljenek a padokban, a békeköszöntés kézfogását hagyják el és csak kézbe áldozzanak. Az Olasz Püspöki Konferencia (Conferenza Episcopale Italiana) március 9-től április 3-ig felfüggesztette a nyilvános szentmisék bemutatását is. A pápai egyetemeket bezárták.

Rómában remélik, hogy az április 5-én kezdődő nagyhétre, amikor a zarándokok különösen nagy számban szoktak az Örök Városba áradni, talán megszűnik már a rendkívüli állapot.

De az élet megy tovább. Erről tanúskodik az a hír is, mely a Szent Péter-bazilika csodálatos kupolájának évek óta tartó restaurálásáról szól. Aki közelről láthatta már, nem felejtí az élményt. Igaz, nem a templomok imádságos csendje, inkább a világegyház egykori hatalma és fénye ragadja meg a látogatót elsősorban. A csodálatos alkotás Michelangelo (1475–1564) tervei szerint épült, a 6. század végére Giacomo della Porta fejezte be. A 16 „szeléből” álló kupola átmérője 42,34 méter, magassága 43,20 méter.

A kupola restaurálása 2000-ben kezdődött. A kövek állapotát modern módszerekkel vizsgálták és tisztítják. Megerősítik anélkül, hogy évszázados patinájától megfosztanák.

Luca Virgilio, a bazilika főépítésze az „Osservatore Romano” március 5-i számában részletesen beszámolt a folyamatban lévő munkálatokról.

Az Örök Város kiemelkedő egyházi épülete, a világ művészetének kincse a gyógyulás útján van, amint az emberek testi-lelki egészsége is erre szorul.

Rosdy Pál

Keresztény Élet

A VALLÁSOS CSALÁDOK HETILAPJA

Főszerkesztő és felelős kiadó:
Czoborczy Bence

Szerkesztőség: 1075 Budapest,
Károly körút 1. 1./6. ● Telefon:
1/328–0196, 30/568–4539 ● Fax:
1/328–0197 ● E-mail: hetilap@keresztényelet.hu

Hirdetés: 1/328–0196, 30/568–4539
● hirdetes@keresztényelet.hu

Terjesztés: 46/412–911, 30/568–4559
● terjesztos@keresztényelet.hu

Nagyvárad szerkesztőség: 410161
Oradea, Sirul Canonicilor Nr. 13 ●
Telefon/fax: 0359/806–200 ●
E-mail: editura.kolbe@rdso.ro
Szlovákiai elérhetőség ● Postacím:
945 01 Komárno 1, P. O. Box 117 ●
Telefon: 0910/497–912

Kiadja: Szent Maximilian Lap- és
Könyvkiadó ● Nyomás: Mediaworks
Hungary Zrt. ● HU ISSN 1217–6524
● Kéziratot nem őrzünk meg, és
nem küldünk vissza.